

გაზეთის ღირსი

თვე	ახ. კ.	თვე	ახ. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 70
7	6 50	1	1 50

ცაფე ნომერი — ერთი შურა

ოვერი

გაზეთის დასავალი და კრძალი განცხადებათა დასასრულად უნდა მივხაროდ; თითონ რედაქციის ახალი-სპუიონის ქარხნად, სახლი № 9, 5-6 ნი-დეველის საგაზოოს, გოლოვინის პრისმეტი, წერ-კითხვის გამავრცელებელი სასოციალისტო-ცენტრის სათავად ახსნული ხანის სახლობელსა-სახლის ქარხნად.

ფისი განცხადებათა: ჩვეულებრივი სტრატონი რვა კაპეტი.

1877--1888 საპოლიტიკო და სალიტერატურული გაზეთი 1877--1888

კვირას, 8 მაისს მუშტადის ბაღში დანიშნულია
ს ე ი რ ნ ბ ა
და
ლატარია-ალეგრი
ქართულთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ სასოციალისტთა სასარგებლოდ.

სხვა ყოველივე დაწვრთვებით მოსწინებელი იქნება აფთვებაში.

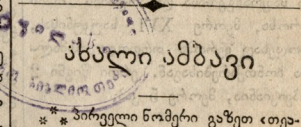
(5-1)

და ინტერესებისა. ყოველივე ესე დაურღვევადი და ცხადი ჭეშმარიტებაა, რომლის მიხედვით მკითხველი სასოციალისტო აფისებს მწერლობის ავ გარეგნობას.

ვიმედობთ, რომ პრინციპიალურად მკითხველი სრულიად მართალი და მწერლობა, რომელიც ამ გზას არ ადგია, უძალური და უფერულია; მაგრამ როდესაც მკითხველი სასოციალისტო ფილოსოფიაში საკუთარს ვითარებისა და უცხოა, გარეშე ცხოვრების შესახებ, მაშინ უსთუად უნდა ჰქონათ, თუ რას სათვის საკუთარ, შინაურ საქმედ, რა სამუშაოდით და როგორ საზღვრავს შინაურსა და უცხო საგანს და რა საწყობა აქვს ხელში საპარტიული მსჯელობისათვის.

ეს საუბარი იმისთვის გავგზავრეთ მკითხველს, რომ "ზოგჯერ საჩივარი გვექმის, ვითამ ქართული მწერლობა ნაგებად ადევნებს თვალ-ყურს შინაურს საქმებს, ადგილობრივს ვითარებას, ვითამ ქართველი მწერლობა მეტს თვალ-ყურს ადევნებს უცხო ცხოვრებას და უფრო გულმოდგინედ ბრძანდება, გერმანიის, საფრანგეთის ამბები, მაშინ-როდესაც შინ ბევრად უფრო საყურადღებოდ და საუკეთესოდ საკუთარ საქმეს ივიწყებს და სხვანი. ეს საჩივარი აგრ ათივად წყვეტდება, რაც გვექმის იმათგან, ვისაც უფრო მოუწავთ იმისათვის, თუ რა შეადგენს მწერლობის მოვალეობას და შეუტყობთ შინაურსა და გარეგანს ცხოვრებას არსებობა, მაგრამ გვაგონებოთ ვერ გეგონათ, თუ როგორ უნდა განსაზღვრონ შინაური და უცხო საგანი და ვითარება. მართალია, ქართული

აი, ის საკითხავები, რომელთაც უნდა ჩაუკვირდნენ მოსაყვედურნი, რათა გამოირკვიონ ის, თუ რა უნდა მიჩინონ შინაურ და უცხო საქმედ, და შევიკონ ამოჩვენების სიტყვის ბუნება და თვისებები...
ს. ს. ს.

- 1) ანგარიში ბანკის მოქმედებისა 1887 წ. განმარტებაში;
- 2) მოხსენება თვტარის ვალდებულებისა, ქარვასის შეკეთებისა და აგრეთვე ყველა ამ ქარვასალში ახლად გაკეთებული შენობის თაობაზე;
- 3) მოხსენება ბანკის მპარტიული-ბისა სავარაუდო ხარჯთა აღრიცხვებზე 1888 წლისათვის;
- 4) მოხსენება ბანკის მპარტიული-ბისა წმინდა მოკების თაობაზე, რომლიდანაც 35% უნდა გადადებულ იქნას საერთო საკრებოებისათვის.
- 5) მოხსენება იმ უწყობის თაობაზე, რომელიც უნდა აღმოეჩინოს ბანკში მოსამსახურეთა, ვინცაობა ეს უკანასკნელი ავადმყოფობამ და-იცვალა.
- 6) არჩევანი ზედამხედველის კომიტეტის რვა წევრისა, რომელთაგანაც ა. ს. გაბრეკელი, თ. ი. ი. ს. ს. ს. ნიკოლოზი თავის თავად გვერდენ და ბ. ნ. კ. ყიფიანი, თ. ი. ა. ავალიანი, თ. შ. გრისთავი, თ. რ. დ. გრისთავი, თ. რ. კ. ვანაძე და თ. დ. ს. ბარათაშვილი რიგითი გადიან;

7) არჩევანი მპარტიულობის თავმჯდომარისა ნაცელად თავ. ი. გ. კვაჭავაძისა, რომელიც როგისამებრ ანგებებს თავს მპარტიულობას;

8) არჩევანი დამფუძნებლის კომისიის თავმჯდომარისა ნაცელად კ. ლ. ფურცლავისა, რომელიც როგისამებრ ანგებებს თავს კომისიის თავმჯდომარეობას.

(5-4)

თუ საუბარი იმისთვის გავგზავრეთ მკითხველს, რომ "ზოგჯერ საჩივარი გვექმის, ვითამ ქართული მწერლობა ნაგებად ადევნებს თვალ-ყურს შინაურს საქმებს, ადგილობრივს ვითარებას, ვითამ ქართველი მწერლობა მეტს თვალ-ყურს ადევნებს უცხო ცხოვრებას და უფრო გულმოდგინედ ბრძანდება, გერმანიის, საფრანგეთის ამბები, მაშინ-როდესაც შინ ბევრად უფრო საყურადღებოდ და საუკეთესოდ საკუთარ საქმეს ივიწყებს და სხვანი. ეს საჩივარი აგრ ათივად წყვეტდება, რაც გვექმის იმათგან, ვისაც უფრო მოუწავთ იმისათვის, თუ რა შეადგენს მწერლობის მოვალეობას და შეუტყობთ შინაურსა და გარეგანს ცხოვრებას არსებობა, მაგრამ გვაგონებოთ ვერ გეგონათ, თუ როგორ უნდა განსაზღვრონ შინაური და უცხო საგანი და ვითარება. მართალია, ქართული

- * * * ნირველი ნომერი გაზეთ "თეატრისა" უკვე იბეჭდება და გამოვა კვირას, 8 მაისს.
- * * * გულში, 30 აპრილს, მტკვარმა ჩამოატარა თოკით გადაშლილი ორი კამბეჩი და ორთაქალის ბალები ახლო დაარჩა.
- * * * კაცეკო მტკვარები ქართულ-ღებო ღებოლის ძალიან სჩიოდნენ, რომ კაცეკო ქართულს წიგნებს ვერა შიშობდნენ სასყიდლოდ. წერა-კითხვის სასოციალისტო ყურადღებულობის ამ გაჩემობისათვის და ვერა უზრახავს გაგზავნოს კაცეკოში ქართული წიგნები, რომელთაც დაარიგებენ ვასსკილად ჩამდნენამე მალაზიაში.
- * * * ჩვენ შეგეტყობთ, რომ ტფილისშია ზოგიერთების გამოუცხადებელი სურვილი თავიანთის ხარჯთა სწავლა მიადეინონ განსწავლულის რაფების ორს ობოლს; ერთი აუყვანია ვასსკილად სომხის სასულიერო სემინარიის და მგორ-ბნის მანათიშის.
- * * * ჩვენ ვითხოვს, რომ ერთ ტფილისის მოავაჟე მერკონეს, ავეტიქ ტერაფრაიმოსს, ამ ღებოში ვარაჯიკილს, უნადერძებია 900 მანე-

ველეტონი

მარტოვთა შორის

კარგა ხანია, ტფილისის გაზეთი აღარ გავრცელდა და არ დავკვირდებართ სხვა ქალაქებისა და სოფლების ცხოვრებას. ან-კი რას დანიხავ, როდესაც ყველაფერი ვეკვირდებით მათ. მაშინ და თვალად გვევრებიან. ერთი ღამითი იყო, რომელიც თავისი არასა მპაღვდა და ყველაფერს ხელის ვეღვრე გიშლიდა, და იმან-ვე, ავერ მალე წყლიწიად გათავლება, პირი მოკვამ, ხმა ჩაიჭინდა და აღარც ცხარება და აღარც ავს არას ამოხდა. თითოეუ კალისათვის ეს იმიტომ მითხრობდა და არა სიქე-არაო. თელა-ვინა და, გვარწმუნებს, ვითომც ამ ახალმა წიგნმა ახალი, სადი ქუეა და ურჩივ აქაურ მოღაწეთაო. ღმერთმა ჰქნას, რომ ეს ამბავი უკრის არ გამოვსავრდებოდნენ. მართალია, სადი ქუეა მკითხველისათვის მისსდებს ხელსაღებლად კაცსა; მაგრამ თუ-კი თელავე-ლებს მარტო ეხლა ვაღმომხედათ ზე-

ცაბა, ვეკვირს ლეთის წყალობა, თქვენმა მზემ, — სჯობია როდისმე ვიკრის. რ. ს. კაცს რამე სიყუთ, ვიდრე თავის ღებოში სულ აკლდეს და აკლდეს.

სიღნოღა... მაგრამ სიღნოღი სხვა რამ ხლია. სიღნოღი შეტყობია დინეს დარბაისლობას, იქამდის შეტყობია, რომ... რაღა რომ და რაღა ვეღვი... აი თითონ ერთი სიღნოღელი ნაცნობი როგორ ამიწერს თავის ყოფასა და მგონებს, რომ ყოველი ზედნიერი მოქალაქე ამ ზედნიერის ქალაქისა სწორად იმ გვირ ზედნიერ ტავაშვილსა მოთავსებული, რომელიც ზედსარ ურეუ-ნება აი სიღნოღისათვის: „ვერ გა-მიგია, ჩემო მეგობარო, რა ამბავია ჩემს თავსა. მეტადრე ამ უკანასკნელს დროის ისე გამოემკვალა გუნება, რომ აღარც ამ ქვეყნისა-ლა გამეგება-რა და აღარც ამ ქვეყნისა. სიქიან დღემო ჩემი ნიორა კამბეჩი რომ გარინდებულ იქნება ხოლმე და აღარა ცხა-ლისება-რა, სწორედ ისე გვრძობა ჩემს თავსა და ვერა-არაფრისთვის ხელი ვერ მომიკიდინა. ვითორ ჩემი სიკრებულ იმავალად მიდის, რომ ამ ქრისტი-ელებს თამასუქებს ეუცელო, რა-

გან მარტო ეს თამასუქების ვეკვალა გამოცემა ვეკლდეს ღებოში პურსა და, მართალი უნდა ვითხარ, კარგა მუსქან ღებოში-პურსაც. ვარაშე ამის ვერას დავისახლებ, რომ მე მეტე-ქარბოდეს და მწიღელებოდეს რამე ქამასმის დიდარბა ისეთი ვადღე-ლებული საქმეა ჩემში, რომ თქმის მეტი არა ვნახავება რა, როცა მად-აშე ხარ. ერთი-კი კამბეჩი პირსა და მამინე სუფრა აქრელდება ყოველის კეთილთა—ეს აბრტლო, ეს კი მწიღებდი, მეტი, მწიღებდი, პური და ასევე, შხინსა და იცხენად დილი-ღამ საღამომდის. ღმერთმა ისე აილო ჩემზე ხელი, რომ კარგა ხანია მ-ლი-კი ვეღარ მოგვიგონებია მოს-წეული და აუშნობელი—სულ რა-ღაც ქვეყნი ვეკლდებოდა, კუდიანები და გელ-კბილებო. ერთი ღამე აღარ გამოტარებია, რომ მაჯლაჯუნა არ დამწელოდა და არ შეგვსოთ. ვერ გავგიგია, რა ღეთის წყრომა უნდა იყოს ეს. აქამდის კიდევ შევიკობით უთამარებო, როცა ვეკლდებოდით და ვეკლდებოდით სიძნობებს. ეს-ღა დარდის ვაზნა-ზედა-კი მოგვეყინ-და და ყველაში გულში ვიზარხავ იმ

შიშმა, რომელსაც ვამაფეულით ხო-ღამე ჰქადაგობს სიძნობის ნახეთა. ერთი ეს ვახსოვს ყველასა, რომ ამ გვარ სიძნობის ვაზნებამ მას პეტე ვიდალა ჩემში ძირი, რაც სიღნოღ-მა დაღარა, ვითომც საქალაქო სა-სწავლებელს უნდა მეოთხე კლასი მოეკატოს და ამის ხარჯი თვით სიღ-ნოღელმა უნდა გაიწერონო. მართ-ლია, ვითხარავთ, რომ რა გინდებ-ნის შეიღობის ვანათლება, ბარე კიდევ გავგიანათლოთ, თქვენის ხარჯთა-სა-წყველით, მაგრამ ვერ საწმენდო დასებო არსად მოინახ და არც უნდა გამოჩნდეს, თორემ ზალა ჩემი თხო-ვა უნდად, თითონ-კი არ იქიან, რომ სწავლაში ფულის ვაღება ჩვენ-თვის სიკვდილია... ანა, ვეგ ვა-ზეთით ვავიგიო რამე და ჩემს მ-ღებოში ხსნდეთ, თორემ ჩემი ღებ-ვევართება ამ მაჯლაჯუნის სიძნობე-ბისაგან...“

* *

მოდე მენა და მიმოიხილე საქვე-რა მწიღელობა ავისა და კარვისა, რომელიც შექნება ვერად-ამისთანა ქალაქს, სადაც თვით კი ექიმად ვერ მწიღებოდა მავის ცეხასა და სადაც

სასოციალო ცხოვრება მოცულია ნის-ლითა და მურუსითა, ვითარცა ვო-ლინენანი ჩემთა კრიტიკოსთა. ამ-ბოძენ, ლავრდების ყაზარბები ვაღმ-აქეთ სიღნოღის ახლოეთა. მაშინ თუ პატა ვამოგვიხილებთ სიღნოღ-ლებს, თორემ მანამდის-კი იმათის ცხოვ-რების თავი იქნება თამასუქების ვა-ცულა-ვაშოცულა, შუა წელი—სხვა-და-სხვა ხორავაგულის უწესო ჩილაგებ-საკლადეს კუქში და ბოლო იქნება მოუხმენარი ძილი თვის კულიან ე-შ-მაკვირთა და მაჯლაჯუნებთა, მეტი არავითარ...
ეს ხომ თელავი და სიღნოღი, ნე-ხოთ ახლა, რა ყოფაშია თორენით, სადაც ერთი ფა-ფუტი და მოუსხე-ნარი მუშაობა იყო ღებოში, სადაც ახსენს არა ერთი და ორი საუცხოვრო მენება, სადაც ვიხიართა „რესტორა-ნიბი“ და „ბუფეტები“ სადაც ვაჩნ-და „პოპარა“ და „ლოპარა“, ე. ი. პირველ-ნი მოღვაწენი ვერეთ წოდებულის „სტიგენიზიზისის“... უკუკრავდ; კი-ვილიზაპისა. მაგრამ რაღან თონ-ეთის ცხოვრების სათავეში მავრა-სდგანან ვანთქმული ვეკლები, რო-მელითაც სამართლიანად ეცხიან ა-ბ-

თი სანადგრო საქმისათვის: 300 მანეთი მონღინის სკოლისა, 300 მან. ტფილისის სომხის სემინარიისა და 300 ემიპიანის ეკლესიის შეკეთებისათვის. ამის შემწერებელი ტერ-ფერი-ა-მოცა ეწოდებოდა იყო ტფილისში, როგორც პატრიარქი, ძველბურთი მო-ეპქორე, ჰოზია და პატრიარქის მრეწველი ანდრეასის ხილთან და იმის სა-ქმიანობებელი ექსპანს-ფილას თუმანს არ ასაკლებდა.

* ამ დღებში ტფილისში მიღებული კიდევ რამდენიმე სახალხო სათხოვნო წიგნიც, მე-8 და მე-9 ნომერი, პეტერბურგის სტუდენტებისაგან ნათარგმნი და გამოცემული ორივე ნათარგმნი მოთხოვნიან. ერთი შეგება და სურათებისა და პარსიის ომის დროს, მეორე XVI საუკუნისას, როდესაც ევროპა თრთოდა რასმლოს ხონებზე იმისაგან. ერთი წიგნი 2 კაპიკინია, მეორე 5 კაპ.

* * * ამჟამის რედაქციისათვის უცნობებია ფრთხილ მცხოვრებელ ალექსანდრე მელქაპოვიანს, რომ ახლად ვარდაცილის რაფხის (მედიკალინის) ერთი შვილის აღზრდას მე ვეცნობოდო. ამ პატივცემულს კაცს წინადაც აღმოუჩინა შემწებელ რაფხისათვის და იმის ერთ თანხმებელ დაუბეჭდათავის ხარჯითა.

* * * გახუტე „Новое Время“-ს შეუტყუია, რომ სამეცნიერო აკადემია პეტერბურგში კრებულს მეგარულის სახალხო სიტყვიერების ნაწარმოებისა, რომელიც შეფუთვის ბანს გრენს. ამ კრებულშივე მკაცრული იქნება მეგრული ლექსიკონი და გრამატიკა მეგრული რენის სხვა-სხვა მიმართებითა.

† დსაფლამება რაფხისა

გუმინ-წინ, პარასკევეს დღეს, დასავლეთს ამ დღესასწაულში გარდაცემულნი იქნა ანდრეას მფრისა რაფხი. მეთუ სათი იყო დილისა, რომ განსვენებულის საფურში აუარებელმა ხალხმა, ქაომა თუ კაცმა, მოიყარა თავი მიკვლელების კაპის პატივ-საცემლად. თითონი სახლში და გარედ ქუჩაზედ ხალხისაგან ი-

ოქმის ტევა არ იყო. მიფლი ოთახი, სხვა ესენა ცხეადრი, ყვეალებით და გვირგენებით იყო სასესე. მინც დღედ მაილია და მოილა და სხვა-დასხვა ქალაქებისა, სომეხთა ხნო-ვადობითა, თუ კრძოა კაცთაგან გვირგენით, ასე რომ ცერეზონის გამგეველთა არ იკადრენ, ხალხი როგორც დაეტყნა. მიფლი კუთხე განსვენებულისა მთლად გადაფენილი იყო ყვეალებითა და ყვეალების გვირგენებითა სომხის გავტეხის რედაქციისაგან და სხვათა შორის „იფერის“ რედაქციისაგანც.

სახლში ულტა ცხეადრის სომეხთა ეპისკოპოსმა მიფლის თავის კრებულთა და მაგობობებთა. ლოცვა ვთავადა მეთრთმეულ სათაზედ და ცერეზონიც დაიწა. ჯერ გამოტანეს გვირგენები, დაწყეს კალაქული ზედი და აქ რომ არ დეტია, გადაწყეს და ყვეალების გვირგენებით მოპირთეს სამლოცოებრო ცელა. კუთხის განსვენება სახლიდან მოიპარინდეს სომეხთა მუშებმა, რომელთ გამო განსვენებულს არა ერთხელ უთქვამს გულ-მტკივნეული სიტყვა და რომელი უნებუნო ბეღზედ არა ერთხელ მიუბეჭდათ თვისთა მემამულეთა გულ-მტკივნეულთა. სომეხთა ინტელიგენციის წარმოადგენელთა ნება სთხოვის მუშებს ცხეადრის გამოსვენების სახლიდან. მუშებმა დაუთმეს და სომხის ყმაწვილ-კლემამ გამოასენდა კუბო და ქუჩაზედ რომ გამოიდინენ, გადასეს კუბო პატივ-საცემლად მოსულს მუშებსა.

დილის ყოფით და ამითი აქვდამ დიძრა პროცესია. თუმცა წიბიანი დღე იყო, მაგრამ დღე-ღამე ხალხმა გადაკლდა განსვენებულთა, ასე რომ თავი პროცესისა ერეკულ გოზონისის სახლიდან რომ გავიდა, ბოლო კიდევ თითქმის უძრავად იღვა განსვენებულის სახლის წინ და თუ წარმოიდგენთ, რომ სახლი განსვენებულისა კათალიკეთა სასაფლაოსთან არის, აღვიდა გამოსატოზი, ასე სიდიდე პროცესია იქნებოდა.

ცხეადრი მისცენე წირვის გადასაწყობად ეწვივნენ. აქაც აუარებელი ხალხი დასვედა ცხეადრის. უშეკლემდის ეკლესიასი ადვილი არ იყო, იგი ავიკვდა ხალხისათა, გარეთ გზა

ტაცება? მა რა კაცი ჰყოფილხარ!

— მერე შენ რა, რო კიდევ მიწა-ლაღვს?

— მე ისა, ჩემო ვარცხო, რომ მოგატყუე კიდევ, წავართმეეკინებ კიდევ, ერთის სიტყვით, კაცად გავხდი.

— ჰაი, ჰაი! ვალთ ხარ, რა ხარ!

— კაცო, შენს მეზობელს ამ კი ძროხა, ამ კი თხა, ამ კი გჯობს არა ჰყავს?

— მერე რა?

— ერთი შენი სიტყვა, და შენი იქნება.

— როგორ?

— კანონით, კანონით.

— მერე სად არის ცე მავისთან კანონი?

— აქ არის, აქ... და შუბლზე იღებს თითსა.

— ამაზემ — კანონები ბეროია, და მავ პაუია თამშე როგორც იტყვევს.

— საქმეც ვე არის-და! შენ ოლონი ერთი ენა დასტარ.

— თუ კანონით — კანონს არც მე გავეცევი.

— დაკრეს აბლაკატმა და მოტყუე-

ეკლესიისა, თუმცა ძალიანა სწივმად, ხალხთვე იყო გაგნალი. ორასი ფეიქ-ნი მანც იდგებოდა გარეთ ქუჩაზედ. ჩემად სასიამოვნოდ შეინჩ-ნენ. რამდენიმე ორბო-ცე წინაგან-ვინელი ქართული ინტელიგენციისა მოსული იყო აქ, რათა უქანსწილი პატივი ეცათ სომეხთა სასიამოვნოდ მიწოდებისათვის. წირვის შემდეგ ცხეადრი მისცენეს ეპისკოპოსის საფურსის კიბებთან და ამ კიბის სიხალი-დან ოთხ სიტყვა წარმოითქვა. ამით-შეი ერთ წარმოთქმული იყო ქალის-კავან

შემდეგ ამისა ცხეადრი წააცენეს ავლაბარის სასაფლაოსკენ ვაიარეს „იარმაკა“, ქართულთა სემინარი-ა. შუა-ნახარი, ახ სხვის დიდ-მედიანს და გვიდენე ავლაბარის ხელს. აქ, ხიდ გავადა, მეტყუხის ძირში, ერთის ქუჩაზედ მყოფად ქუჩაზედ დაჰყვინდა ვაჭარ-მკობრად მოაჯარაზულ ყვეალების სქელი გრებლი, რომელსაც შვიდა და შიგ ჩართული ჰქონდა ყვეალებ-სა-ეკლესიისა. ამ გზაზედ იპოვიან ეჭი რა მიფლი მანალი სომეხად ავლა-ბარის აღმართის თავზედ. მიფლი ქუჩაზედ ამ გზისა იგი ვაჭარული იყო, რომ კაცი კაც ფხს ძლიეს აუტყვედა. საქებურად ჩვევის ქალაქისა ის ურდა ეთიკეთა, რომ მიწამ პირაცისა გიგი-ვინდა, ყველავან, საცა-კი ვარადა, დუქ-ნები და მკეტეს და ამით პატივი სცეს ცხეადრსა.

სამი საათი იქნებოდა, რომ ცხეადრი მისცენეს სასაფლაოზედ. აქ, სხვა საფლაო იყო ვაჭარული, ოთხ-კუთხის ჩაოვარული მეგრეთა და დანაშაუდ-მყოფ-თის ოთხ-კუთხის ჩაოვარული მწუხ-რითა და ყვეალებითა. აღმოსავლ-ეთის მხრივად ვაჭარ-სომეხთა პატარად ანალიტუბული მიწები ბექა დედადა, მწივანთი მისალი. წაუკითხეს რა განსვენებულს შესხანა ლოცვები, ამ ბეკაზედ წარმოითქვა ხელ-ახალი რამ დენივე სიტყვა, და ყოველ სიტყვის შემდეგ სამლელოვება უკადრებდა ცხეადრს საცლესიო საგალობელსა ჩასუქენეს კუბო საფლაოში, ლოცუ-

ბულმა მიუთლმა ხელი ხელსა და გა-ჩილა საქმე. ამითანა საუბარი გადადეს და გა-მოდის. თავ-პირს მოგავლუვერე, ვი-ღერ რასმე არ დავხარბებენ და სადა-ოდ არ წავტყუებენ.

მერე თუ-კი ერთი გიხელთა, შენი საქმე დღებულობა. ათის შურის საქმეზე დავასა და ხათსა ვგავართინენ და რამდენიმე თემისას-კი ვაზარ-ლოვინებდა. მეტადვე გარემო სოფელ-ბის ხალხთა კეთილშეგონის ჩავადრი-ლი ამ აბლაკატების წყალობით. ქა-ლომანს ტყუვის საყდელი რომ ჩა-მოვიდეს თითქმის ხეგული და სხვა არაფერი საქმე არა მქონდეს-რა, თუ-თუ რომ საზივარს უნდა გადაციდოს, თუ-კი თავის საუბრებელი აბლაკატს წააყნა დასამე. ან-კი როგორ არ უნდა წააყნოს, როდესაც იმის ყო-ველი აბლაკატი სუნით ექებს და ისე მისის ხეგულებს, როგორც მიწისა ბორცვეს, კი სიყვარულს და მეგობრო-ბარობა მქონდეს მიუთლს თავის მეზო-ბელთა, დედ-მამასთანა და ძმებთან, პირველ იმთა მტრად ბრუნდება თითი-ნითამ, რადგან აბლაკატმა ჩაუფლი-

კურთხევა უთრებს პატივის მონღე-წყისა და ხალხს დაიშალა.

მშვილობა და განსვენება სულს მენსა, პატრიარქი მალაყე! გუმინ-წინ, რომელიმე დღემ დავერტყე-რა, შენისთანა კაცი სიცილთითაც კვლავ, პირ-მეტი, შენ თითონა სიცილ-მდეველნი სიცილსა, შენ თითონა შუკვლინე სიცილი, იმიტომ რა-მ შენმა ლაწულმა ხელ-თაყმენილი სახ-სოფარი გაიკეთა ყოველ პატივის-სომხის გულში და ამ გულში დი-დანს იქნება შენსაღელი შენი სახე-ობა, როგორც მარგალიტი ზღვაში. კაცს ორი სახელი უნდა ჰქონდესო, იტყვი ხოლმე ქართველი კაცი. ერთი აქ დანარჩენი, მეორე თან წასაკალიო. შენ ეც ორივე სახელი გქონდა და შენმა თანა-მამამლეულმა იმ თან წასა-ყვლს სახელს გატანეს ხელთ-ქმნილი, ხელით ვაყვებოდი, წარმავალი გვირ-გენები, ხოლო მეორე ახელს-კი, აქ დანარჩენს, თავითი ეულში გულით და დაუწეს სხვა ხელით-უქმნილი გე-გინე, რომელიც აქ მიდის და არც სტყენება. უკვლევა სხვა არ არს, თუ არ ესა...

საციტრობა მისილა

სიფლასი არტონის თავში, თუ-რად სიქას ფლასი ბიჭურად, დასაყუ-თის მისრაც, მოსხმის ძეგლ გველვასა, რა-მელვას წიდაის შიოს გველვასა ექსანს. მართლად და გასაკვირველს მგვამობა-მა და დღეს ეს ოღესმე აღუპყრობია გე-ლვას, რომელიც უფრო სასოფლაო მისანთან სასოფლაო უნდა ყოფი-დებოდა, რადგან თითქმის ცალკე დადეს ცხადად მისხმს მრავალი გამოტყუა-ლა, მესხვას ოთხე სათდას-მეგონის უქდა-ნისთა. ესედა ათის გამომცემს, რომ სუ-თასწად მეტე ბერი ყოფილამ ამ გე-ლვასამ. თითონი გველვას გარდა მოსწ-დედას და მისატუფელ ყოფილამ მე-გი-ნიდაც, მაგრამ ესა (გველვასის) ბათ-ისქი მთლად ჩამოაყვინებდა და საყურ-სისფლას და დასაყვინეს კვლავისა-სიფლასი და დასაყვინეს კვლავისა-სიფლასი-მთლად არის დანომიდა, მი-ლოვად დროთა ვაიარებისაგან წაღველდა და ექვანრა ჰქვს და ერის იმიტო-მე მისატრობა. საყურისფლას სანა მის-რ-დედად ყოფილი ცხადად დასატული ერთი ანდინავეჟინათაგანი, რომელსა-

გულში ხინჯი და იქნება სიჩივარც შეატანდა.

ერთი კობაა სოფელი კაცს ფული არ აქვს, რომ ვაშარჯღოლა მისცეს თავის ახირებულს მოყვარებულაკატს, მინც ფიქრი არა აქვს, იმიტომ-რამ თითონელი ალაკატები მეტად გულ-ცენილი ყოფილან და არას მანც უყვინენ, მხოლოდ გიროში იჩარჩუ-ნებენ ყოველს უძრავსა და მოძრავს ქონებას, რომელიც-კი თან ახლებს სოფელს კაცსა, მაგალითად: ტყეს, ვიწის, უნავივოს, კურტანს, ნაბაღს, ხანჯალს, აღვირს, მათარას (პირი, რა მოვიდეს თითქმის ხეგული და სხვა არაფერი საქმე არა მქონდეს-რა, თუ-თუ რომ საზივარს უნდა გადაციდოს, თუ-კი თავის საუბრებელი აბლაკატს წააყნა დასამე. ან-კი როგორ არ უნდა წააყნოს, როდესაც იმის ყო-ველი აბლაკატი სუნით ექებს და ისე მისის ხეგულებს, როგორც მიწისა ბორცვეს, კი სიყვარულს და მეგობრო-ბარობა მქონდეს მიუთლს თავის მეზო-ბელთა, დედ-მამასთანა და ძმებთან, პირველ იმთა მტრად ბრუნდება თითი-ნითამ, რადგან აბლაკატმა ჩაუფლი-

სულში უჭირავს კარგი დიდი საცხენეს-რი. განკლე ქჷთინა ქეთითარსა, რა-მელმიც ერთი დასაყვას გარება და ერთი ანდინავეჟინა ყოფილად დასტენუ-და. ამითანს წინ ქჷთინა ასსიფელი გვარბა და არავან არ იგის დღევანდ, თუ სად მიდიდა და იქავანსა—ამ გა-მომტყუალებს სხვაგვარ, რომელზედ იქსან-სან, თუ სეკანსა. საყურისფლას თან-ვარებისა გველვასის მრავალი სულთა წარწერას, რომელიც შესდეგს დროს უნდა ვუყუთინად, მაგრამ მანც ძველი უნდა იყოს. მარცხსავე ტრანპს-უქსა შესდევი დეკსუთა:

საკაოვლოდ სომეგ მეც ვიყვი დრონი მანდა ვყოლი მყოფი ვადინი ჩემი მისაგნი ტანინი ჩემი მოუფლნი ვეგვალ საპირის ვგონად არ ვიყუც ვასაფუცილი და ვინც ახლა მანთა ვაშარჯეო რა ამაო სოფელი

ჩაოვად მისი შესდევი არის ჩართულას სულთა სანა სიტყვა, ერთი შეკრულად ვერცთა, მაგრამ ვუარაგო ვადარ ვაგევა, რადგან ყველა შესდეგისა გველვასისა კვლავსა, დასაყუც მისსველითა, ეარანდა მით და სანსართა უქსანთა.

ამ ჩართულს შემდეგ იწიება ეს დეკსუთა:

ნუტარ დროს რომელსა იყავ შენ აღმკენელი აღმსილი ადვილი წყარითი და სომხითა განალოცილი შემყელი ყოვლის წყარითი და ესრეთ განსწერებელი და ვინ არ გიტყობს რომ განახს ასე ვაგე-პყუელი

სამეკვლეოსა წყვიდანაც ყოფილად ჩართულას სიტყვებით ნაწირი, მაგრამ მი-ღანს ცალკულად და ეს თითობად ასო კერტოს ტნცს. გველვასსა სანა ვარსა ჰქვს, ორი გველვას და ერთივე წინას დგვან წინა გარებას თავში მუხს არის დ-ტანსეულია, დასაყვ სურსეულია, რად-გან წინაგა ვერ მისაგვარას. აქვდგანეო ჰქვს ვარისა შუქს, სხვადა ვიკვე ვარანთ-ვათი ქჷთინა ჩასაყავა. ამის მადლა ვიკვე სამეკვლეო უნდა ყოფიდა. თითონი გველვასა ვგუთით არის ას-სუ-რა და აკარსა მითარის ქჷთინა ჰქვს. მრავალი შენობაც სხვა ყოფიდა. ამის ვარდა აბოვება ამ ვარსა ქეთითარს ორ-მიტია, დასაყვსართა სწავლესა, რომელ-თა საღელე დღევანდ, თუეს მიწით ოთხ-ტყუელად, ოთხ ქართულს ადამდე იქ-

ნაც ვერ ვიკვებს საკვირველი ეველი. ასეთი აშეგბა დღეს ლოცვა-კურ-თისთვის მონასტრებელი თითონში მხარამ რაც უნდა იყოს, მოძინაზა მანც არის, სიცოცხლისა და კაცთ-მოყვარობის ნიშან-წყალი.

ვანა ქუთათის „ჩველებობა“-კი არ ვტობა სიცოცხლისა და კაცთ-მოყვარობის ნიშან-წყალი? იტყობა და მერე როგორ! არ ვიცი, თქვენ რას იტყვიან, და მე-კი უნდა მოგა-სწნოთ, რომ ქუთათის ანალიტუბობა სწორეთ შევინება და ლაზითა მთე-წინის საქართველოსი. ხანჯალს დლი მინშენდელსა მქონდა უწინა, კი ხანჯალი ძველს ქართველს მარჯვენა გველას ერჩინა. კი სიყვარული ხან-ჯალსა დღეს ქუთათისს ყმაწვილ-კ-ობას შეშინა, ვანა ეს ცოცხა რამ არის? ცოცხა-კი არა, ჩემის აზრით, კი სიყვარული იმდენად დიდი, რომ სრულდებოდა საქართველს მარცხ-სიყვარულად დარბომილოცა და სხვა არავითარი კული აღარა დაჰყოლო-რა. მაგრამ თუ კუცლს დაუფლებს ამ სიყვარულს, მანინ სწორეთ გმი-

